

Planning Vancouver Together

Tóm Lược Báo Cáo “Khám Phá Tương Lai”

Giới thiệu

- Tài liệu này tóm lược báo cáo “**Khám Phá Tương Lai**” của *Vancouver Plan*, trong đó nêu rõ những nhân tố quyết định cho sự thay đổi. Là một phần trong *Vancouver Plan* – tiến trình hoạch định toàn thành phố, tài liệu này giúp định hướng cho **Scenario Planning** và **Foresight Methodology** – các phương thức Thành Phố Vancouver sử dụng, để nghiên cứu những viễn cảnh tương lai mà thành phố có thể đối mặt.
- Báo cáo “**Khám Phá Tương Lai**” được soạn thảo từ việc xem xét nhiều tài liệu rộng rãi cùng các cuộc phỏng vấn được thực hiện vào mùa xuân 2020 với nhiều cá nhân và tổ chức thuộc các lãnh vực khác nhau, bao gồm giao thông vận tải, kiến trúc đô thị, điều hành, thiện nguyện, nghệ thuật và văn hóa, giáo dục, tài chính, bán lẻ, chăm sóc sức khỏe, phục hồi, phát triển bền vững hệ sinh thái, công bằng xã hội, và các lãnh vực thương mại.
- Nội dung này sẽ được thông báo cho nhiều tổ chức liên quan nhằm góp phần vào giai đoạn tiếp theo của dự án, và tìm ra những giải pháp hoạch định chính sách khác nhau cho *Vancouver Plan*.
- Xem phần Chú Giải ở dưới để biết thêm các định nghĩa.

Các Động Lực Thúc Đẩy Thay Đổi

- Các động lực thúc đẩy thay đổi bao gồm các nguồn lực phát triển chậm rãi, sâu sắc và diễn ra lâu dài, hình thành nên những đặc điểm mang tính chất toàn cầu và địa phương.
- Các động lực chính thúc đẩy thay đổi sẽ ảnh hưởng đến tương lai của Vancouver bao gồm: các thay đổi về nhân khẩu, đa dạng dân số, hòa hợp với các sắc tộc bản địa, bệnh truyền nhiễm, đô thị hóa toàn cầu, các tiến bộ kỹ thuật, tự động hóa, rủi ro động đất, và khủng hoảng khí hậu.

Các Chuyển Dịch và Nhân Tố Ảnh Hưởng

- Các Chuyển Dịch phản ánh tình trạng thay đổi sang một phương hướng khác. Mỗi Chuyển Dịch dưới đây có bốn Nhân Tố phản ánh những vấn đề đang xảy ra ở Vancouver.

Chuyển Dịch 1 – Chúng ta sẽ là ai?

Nghiên cứu mỗi người chúng ta có thể thay đổi như thế nào.

1) Nhân Tố: Tăng Cường Sức Khỏe

Cải tiến di truyền và các trang thiết bị tiên tiến giúp con người vượt qua các giới hạn về thể chất và tri thức. Tuy nhiên, sự phân bổ không đồng đều lợi ích sức khỏe trong cộng đồng là điều đáng quan tâm; các vấn đề đạo đức về quyền riêng tư, quyền sở hữu dữ liệu và đại diện pháp nhân cũng được nêu ra.

2) Nhân Tố: Sức Khỏe Tinh Thần

Những cá nhân đối mặt với sức khỏe tinh thần đang bị ảnh hưởng nghiêm trọng hơn vì môi trường ồn ào, đông đúc; các thảm họa môi trường ở địa phương và trên thế giới; những vụ tấn công bạo động nhắm vào các nạn nhân vô tội trong những vụ nổ súng vào đám đông; thiếu an ninh thực phẩm và di trú; và lập trường chính trị tiêu cực. Đây là vấn đề nên lưu tâm đối với những người đã từng trải qua những biến cố/ chấn thương về mặt tâm lý.

3) Nhân Tố: Trí Tuệ Nhân Tạo (Artificial Intelligence - AI)

AI tạo ra những “người nhân tạo” dùng trong hàng loạt ứng dụng. Điều này gây khó khăn cho việc xác thực thông tin và dễ dẫn đến khả năng thao túng nội dung.

4) Nhân Tố: Bình Đẳng/Bất Công

Sự kỳ thị chủng tộc vẫn còn ăn sâu trong một bộ phận người dân mặc dù nhân khẩu ở Vancouver đã chuyển sang dân số đa văn hóa, đa chủng tộc; điều này cho thấy những người nắm quyền quyết định cần phải phản ánh được số đông trong nhiều vấn đề chung của thành phố. Sự chọn lựa kinh tế của các bộ tộc đầu tiên (First Nations) thông qua chính sách phát triển đất đai sẽ ảnh hưởng đến thị trường và xã hội.

Chuyển Dịch 2 – Chúng ta sẽ làm gì?

Nghiên cứu mỗi người chúng ta sẽ tương tác với nhau như thế nào.

1) Nhân Tố: Nghệ Thuật & Văn Hóa

Biểu diễn trực tuyến đang trở nên phổ biến ở mọi quy mô, từ những buổi trình diễn có ngân sách lớn cho đến những buổi trình diễn cá nhân tại nhà. Những khán giả không có khả năng hoặc cần sự trợ giúp trong việc đi lại vẫn có thể thưởng thức từ xa. Những chuyến lưu diễn để kiểm thu nhập của các nghệ sĩ cũng giảm bớt.

2) Nhân Tố: Việc Làm

Tự động hóa và điện tử hóa đang thay đổi sâu rộng môi trường làm việc, thay thế dần những công việc không cần tay nghề cao trong những lĩnh vực chế tạo, giao thông vận tải, dịch vụ, và quản trị. Cơ hội được học tập suốt đời đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ các lực lượng lao động đang phát triển.

3) Nhân Tố: Giáo Dục

Việc học trực tuyến đang trở thành một phần tiêu chuẩn của mọi cấp giáo dục, buộc các gia đình phải bảo đảm có đủ chỗ và thiết bị để làm việc thông qua phương tiện điện tử và đảm bảo đủ dữ kiện cho nhiều người sử dụng từ xa. Đối với các trường đại học, học trực tuyến và việc nâng cao kinh nghiệm điện tử giúp sinh viên không cần đến trường và trở thành một trong những phương pháp học tập mới.

4) Nhân Tố: Thực Phẩm

Thực phẩm vẫn tiếp tục là một yếu tố quan trọng trong các đề xuất thành phố xanh của Vancouver, với các cách tiếp cận mới lạ nhằm giảm thiểu tác động lên môi trường. **Tình trạng mất an ninh thực phẩm (food insecurity)** là do nghèo khó sinh ra và liên quan đến tình trạng thiếu hụt khả năng tài chính trong thành phố.

Chuyển Dịch 3 – Chúng ta sẽ sống ở đâu?

Xác định các bối cảnh tương tác xảy ra.

1) Nhân Tố: Tất Cả Đều Từ Xa

Việc chuyển sang những phương tiện trực tuyến để làm việc, giáo dục, và bán lẻ sẽ ảnh hưởng đến yêu cầu bố trí văn phòng, bệnh viện, trường học, và cửa hàng. Nhu cầu cơ sở hạ tầng cho mạng lưới 5G sẽ gia tăng theo chuyển dịch này.

2) Nhân Tố: Tình Trạng Tiến Thoái Lương Nạn và Mật Độ

Những tranh luận về mật độ xây dựng cao vẫn tiếp tục diễn ra giữa những người ủng hộ và chống đối, và càng trở nên phức tạp hơn vì các trách nhiệm về môi trường và bệnh truyền nhiễm.

3) Nhân Tố: Các Mô Hình Nhà Ở

Việc tìm ra những hình thức nhà ở và phương tiện giao thông thích hợp là công việc thiết yếu, cùng với nguyện vọng của nhiều người muốn tiếp tục sống tại khu dân cư của mình sẽ khiến cho việc phân phối các hình thức nhà ở truyền thống là cần thiết. Việc nhập cư mang đến thêm nhiều gia đình trẻ, trong số họ đến vì những lựa chọn phù hợp về khí hậu và kinh tế.

4) Nhân Tố: Kết Nối Vùng

Những đề xuất chung từ các thành phố/tiểu bang dọc bờ tây Bắc Mỹ (còn gọi là vùng Cascadia), từ việc thúc đẩy hệ thống xe lửa cao tốc cho đến việc chuẩn bị động đất, nhấn mạnh đến sự kết nối địa lý và văn hóa, vượt qua những rào cản biên giới. Các đường liên lạc quốc tế đến Vành Đai Thái Bình Dương cũng được nhấn mạnh.

Chuyển Dịch 4 – Mọi thứ sẽ diễn ra như thế nào?

Nghiên cứu những thay đổi mang tính hệ thống cho thành phố.

1) Nhân Tố: Thành Phố Thông Minh

Phân Tích Dự Đoán (Predictive analytics) có khả năng đánh giá những sự việc ngay cả trước khi chúng chưa xảy ra. Hệ quả là chúng ta sống trong một thế giới với sự kiểm soát một cách có hệ thống và tự nguyện. Số lượng dữ kiện khổng lồ cho phép các thành phố giám sát và quản lý theo chiều hướng có lợi, nhưng có thể sẽ đánh mất nguyên tắc cơ bản của dân chủ tự do.

2) Nhân Tố: Các Chuỗi Cung Ứng

Nhược điểm của các chuỗi cung ứng toàn cầu đã được phơi bày từ trong các cuộc khủng hoảng, từ tình trạng y tế khẩn cấp, thảm họa môi trường, biến động tài chính cho đến chiến tranh vũ trang. Việc địa phương hóa nguồn hàng hóa và dịch vụ thiết yếu sẽ đảo ngược các nguyên tắc thương mại nhằm tăng hiệu quả và chi phí sản xuất từ nhiều thập kỉ qua. Điện tử hóa việc sản xuất sẽ tăng cường nguồn cung cấp hàng hóa khi cần thiết.

3) Nhân Tố: Giao Thông Vận Tải & Cơ Sở Hạ Tầng

Việc vận chuyển người và hàng hóa qua các thành phố và khắp thế giới đòi hỏi sự cân nhắc về kỹ thuật và phân bổ vốn đầu tư cho cơ sở hạ tầng phù hợp với các nhu cầu và định hướng. Việc đảm bảo bền vững hệ sinh thái yêu cầu phải tăng cường sự cân bằng khí carbon. Xe hơi, xe vận tải và xe giao hàng tự động sẽ làm tăng thêm phần phức tạp cho các phương tiện di chuyển trong những thành phố đang chật vật quản lý mạng lưới giao thông đa phương tiện và thẩm quyền xử lý công/tư của các mạng lưới chính.

4) Nhân Tố: Rác Thải

Tham vọng của Vancouver là đến năm 2040 sẽ xây dựng một cộng đồng không có rác, xem trọng các nguồn tài nguyên, và hỗ trợ một **nền kinh tế vòng tròn (circular economy)**, việc này đòi sự tăng cường và quyết tâm vì các biến động kinh tế và chuyển dịch do khủng hoảng sẽ ảnh hưởng đến chính sách.

Chuyển Dịch 5 – Xã hội sẽ thay đổi như thế nào?

Xác định những khó khăn chung mà mỗi người chúng ta phải đối phó.

1) Nhân Tố: Nền Kinh Tế Mới

Cơ đại dịch hiện nay dẫn đến xu hướng đối mặt với tình trạng mất việc quá nhiều và chính quyền phải chi tiêu khẩn cấp. Điều này gây lo ngại rằng nếu nền kinh tế không kịp phục hồi thì có thể chuyển biến thành suy thoái kinh tế trong thập niên tới.

2) Nhân Tố: Quản Trị

Khoa học kỹ thuật giúp các tổ chức dễ tiếp cận và có trách nhiệm hơn bằng cách sử dụng kỹ thuật cảm ứng để thu thập dữ liệu, kỹ thuật kiểm soát các dữ liệu giao dịch điện tử (blockchain) cũng như quản lý mạng xã hội. Các mô hình quản trị cho phép nhiều thành phần tham gia được thực hiện và phát triển tại một số thẩm quyền nhằm vượt qua giới hạn của việc truy cập thông tin để giúp công dân và chính quyền cùng hợp tác để đi đến quyết định.

3) Nhân Tố: An Toàn & An Ninh

Tình trạng bất ổn dân sự ngày càng gia tăng trên toàn thế giới vì bất bình đẳng thu nhập, tham nhũng, việc không phản ứng trước tình trạng thay đổi khí hậu, cùng với các cuộc biểu tình nguy hiểm bùng phát ngoài đường phố bên cạnh các phong trào ôn hòa. Một số lãnh đạo kích động các hành vi nhục mạ và hành hung người da màu, đó là một phần của sự kỳ thị chủng tộc đối với những người không phải là người da trắng do họ bị nhầm tưởng là những mối nguy ngại. Người tị nạn và lao động nhập cư càng dễ gặp rủi ro này hơn.

4) Nhân Tố: Tình Trạng Báo Động Về Khí Hậu

Những người bảo vệ môi trường, các nhà lãnh đạo lao động cũng như các doanh nghiệp đã kêu gọi hành động cho **Động Lực Xanh (Green Stimulus)** để tái thiết các nền kinh tế hậu đại dịch, và điều này sẽ tác động lâu dài đến sự phát triển bền vững. Sự đầu tư hợp lý vào cơ sở hạ tầng giúp cải thiện môi trường và mở rộng những công việc thu nhập cao trong những ngành liên quan là cơ hội hàng đầu để nâng cao sáng tạo và xúc tiến việc giảm bớt khí carbon.

Chú Giải

Nền kinh tế vòng tròn (Circular economy)

Một mô hình thay thế mô hình kinh tế cũ theo một đường thẳng: chế tạo-sử dụng-phế thải, để đổi sang việc duy trì các nguồn tài nguyên để sử dụng lâu dài, gia tăng tối đa các giá trị tài nguyên trong lúc sử dụng, rồi thu hồi và tái tạo các hệ thống tự nhiên.

Tình trạng mất an ninh thực phẩm (Food insecurity)

Không có đủ lượng thực phẩm bổ dưỡng với giá cả phải chăng.

Tầm Nhìn Xa (Foresight)

Một phương pháp chuẩn bị trước cho tương lai bằng cách tìm hiểu những trường hợp khả thi và đánh giá những tác động và bất trắc có thể xảy ra trong những trường hợp đó.

Động Lực Xanh (Green Stimulus)

Các biện pháp về môi trường-kinh tế của chính quyền.

Phân Tích Dự Đoán (Predictive analytics)

Có thể bao gồm các kỹ thuật như phân tích thống kê, lập mô hình, thu thập dữ liệu, hoặc nhiều cách khác, để phân tích các sự kiện hiện thời hoặc trước đây để dự đoán về tương lai.

Tầm Nhìn Xa Trong Hoạch Định Theo Tình Hướng (Scenario Planning in Foresight)

- Một quá trình hình dung những viễn cảnh tương lai bằng cách nghiên cứu chi tiết và tìm hiểu các khuynh hướng và các động lực thúc đẩy thay đổi để có thể so sánh và đánh giá.
- Một cách để thẩm định rủi ro, tìm cơ hội, và cùng xây dựng một đường hướng tương lai cho thành phố.

Khám phá tương lai (Uncovering the future)

Hướng về những dấu hiệu thay đổi mang tính ngẫu nhiên mới xảy ra nhưng có tác động lớn theo thời gian.